

B-VÕORKEEL SAKSA KEELE AINEKAVA

B-võõrkeele kui teise omandatava võõrkeele õpe võimaldab õpilasel laiendada oma suhtlemisvõimalusi ja kultuurilist silmaringi, tagab juurdepääsu teadmiskallikale ning loob eeldused vahetuks suhtlemiseks, toetab edasisi õpinguid ja tegevust ühiskonnas. Põhikooli B-võõrkeele õpetusega taotletakse, et õpilane: - saavutab keeleoskuse taseme, mis võimaldab tal igapäevastes suhtlusolukordades toime tulla; - huvitub võõrkeelte õppimisest ning nende kaudu silmaringi laiendamisest; - omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära; - tunneb erinevaid võõrkeelte õppimise strateegiaid ning oskab neid iseseisvalt kasutada; - huvitub õpitavat keelt kõnelevatest maadest ja nende kultuurist; - oskab kasutada eakohaseid võõrkeelseid teatmeallikaid (nt teatmeteosed, sõnaraamatud, Internet), et leida vajalikku infot ka teistes valdkondades ja õppeainetes

Taotletavad pädevused III kooliastmes

III kooliastmes toetatakse

- väärtuspädevust saksa keelt kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu, õpitakse mõistma ja aktsepteerima erinevaid väärtussüsteeme, mis lähtuvad saksakeelse kultuuriruumi eripärast
- sotsiaalne pädevus annab võimaluse ennast saksa keeles edukalt väljendada; erinevates igapäevastes suhtlussituatsioonides toimetulekuks on lisaks sobivate keelendite valikule vaja teada saksa keelt kõnelevate maade kultuuritausta ning sellest tulenevaid käitumisreegleid ja ühiskonnas kehtivaid tavasid; sotsiaalse pädevuse kujundamisele aitab kaasa erinevate õpitöövormide kasutamine (rühmatöö, rollimängud) ning aktiivne osavõtt saksa keele, kultuuri, tavadega seotud kultuuriprogrammidest
- enesemääratluspädevus areneb saksa keele õppes kasutatavate teemade kaudu; iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab saksa keele tunnis käsitleda vestluste, arutluste ja rollimängude kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni
- õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (teabe otsimine saksakeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). Olulisel kohal on eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt)
- suhtluspädevus on on saksa keele kui võõrkeele õppe keskne pädevus; III kooliastmes jätkuval saksa keele kui B-võõrkeele õppel on oluline roll panna alus hea ja julge eneseväljendus-, teksti mõistmise ja tekstiloome oskusele
- matemaatikapädevus – III kooliastmes jätkub töö arvsõnadega , õpitakse ütlema kellaega, kuupäevi ja aastaarve, tegeletakse ostmisel-müümisel vajamineva sõnavaraga
- ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele veel ühe võõrkeele oskus; saksa keele oskus avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmäärke põhikooli lõpetamisel ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega.

8.klass

TEEMAVALDKONNAD

I MINA JA TEISED: võimed, tugevused ja nõrkused: mida oskan/suudan teha, milles olen tugev/nõrk (sama teiste kohta); mina ja mu kaaslased, isiksused; sõbrad

II KODU JA LÄHIÜMBRUS: kodu/elukoha sõnavara (korter, maja, eri ruumid, oma tuba,

sisustus jmt), koduümbrust kirjeldav sõnavara (majad, park, põld, teed, väljakud jmt); sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas; elukohta kirjeldus (maja, tuba jmt); kodukohta vaatamisväärsuste tutvustamine, pereliikmete kodused tööd ja tegevused; keskkonnakaitse

III KODUKOHT EESTI: kirjasõbra võõrustamine, Eesti tutvustamine; loodusrikkused, Eesti lühikirjeldus (riigikord, naaberriigid jmt), põhiline sümbolika (lipp, rahvuslill ja, -lind jmt), põhilised tähtpäevad (jõulud, jaanipäev jmt) ja kultuuritavad (laulu- ja tantsupeod jmt); mõned tuntumad Eesti vaatamisväärsused; linna- ja maaelu kirjeldav sõnavara; loodusrikkused

IV RIIGID JA NENDE KULTUUR: Saksamaa maiskonnalugu; rahvused, keeled; õpitava keele riikide olulisemad sümbolid, põhilised tähtpäevad ja kombed; mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt); Eesti naaberriigid ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled.

V IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ: reisimine; tee küsimine ja juhatamine (parem/vasak pool, otse jmt), transpordivahendid; suhtlemine teeninduses; vanasti ja tänapäeval

VI VABA AEG: reisimine; liiklusvahendid; rattasport, ohutus ja esmaabi; huvid (teater, kino); eelistuste põhjendamine; erinevate kultuuride eripära mõistmine ja kooseksisteerimise aktsepteerimine/mõistmine; meediavahendid (Internet) ja nende eakohased kasutamisevõimalused, meediavahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud;

Keeleteadmised

Sõnajärg lauses: kõrvallause weil, dass;

Lause: liitlause um ...zu; kaudküsimused

Nimisõna ja artikkel: nimisõna käänamine; genitiiv, nimisõna artikkel ja sugu, nullartikkel Omadussõna.

Õpitulemused: õpilane

- oskab lühidalt kirjeldada suuliselt ja kirjalikult lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid koolis ja kodus
- oskab alustada ja lõpetada lühivestlust
- oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi
- oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste
- suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot
- oskab lugeda üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste ja leiab tekstist sisalduvat infot

Õppetegevused: mudeli järgi lühijutu koostamine ja ettekandmine; mudeli järgi dialoogide koostamine; tekstide lugemine ja küsimustele vastamine; erinevad kuulamisharjutused; rollimängud, paaris- ja rühmatööd. 8. klassis on kasutatusel õpimapp (keelemapp), kuhu õpilane kogub oma tööd ja kirjalikud kokkulepped. Õpilasi suunatakse õpimappi süstematiseerima, andma endale kui õppijale hinnangut ja kaaslasele põhjendatud tagasisidet. Keeleoskuse arengut aitab hinnata keelemapi enesehindamiskaala, keelemapp toetab ka arutlemist ja mõtlemist oma keeleõppe kogemuse ja kultuurikontaktide üle.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet. Ülesande

eesmärgi järgi hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilane annab oma teadmistele ning oskustele hinnangu.

Õpetaja valib töövormid (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed), mis võimaldavad õpilastel oma tööd analüüsida. Õpilane annab õpetajajuhendamisel õppeprotsessile ja oma tööle hinnangu õpitavas võõrkeeles.

9.klass

TEEMAVALDKONNAD

I MINA JA TEISED: isiksused; inimesed minu ümber; tüdrukute sõprus; esimene kohtumine; suhtlemine; võimed, tugevused ja nõrkused; iseloomu ja välimust kirjeldav sõnavara; suhted sõprade ja lähikondlastega: tunded, sõprus- ja armastussuhted ja nendega seonduvad probleemid.

II KODU JA LÄHIÜMBRUS: maa- ja linnaelu; kodukoha vaatamisväärsused; sündmuste ja tähtpäevade tähistamine perekonnas ja kodukohas, koduümbrust kirjeldav sõnavara; elukoha kirjeldus (maja, tuba jmt); kodukoha vaatamisväärsuste tutvustamine, pereliikmete kodused tööd ja tegevused

III KODUKOHT EESTI: kodukoht Eestis; Tere tulemast Eestisse ja Tallinna; kirjad puhkuselt; Eesti lühikirjeldus (riigikord, naaberriigid jmt), põhiline sümbolika (lipp, rahvuslill ja, -lind, põhilised tähtpäevad (jõulud, jaanipäev jmt) ja kultuuritavad (laulu- ja tantsupeod jmt); mõned tuntumad Eesti vaatamisväärsused; linna- ja maaelu kirjeldav sõnavara; ilmastikunähtused; käitumine ja tegevused looduses eri aastaaegadel; loodusrikkused ja nende hoidmine linnas ja maal

IV RIIGID JA NENDE KULTUUR: saksakeelsete riikide olulisemad sümbolid, põhilised tähtpäevad ja kombed; mõned tuntumad sündmused ja saavutused ja nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; õpitava keelega seotud kultuuriruumi kuuluvate riikide lühitutvustus (pealinnad, rahvad, keeled, eripära jmt); Eesti naaberriigid ja tuntumate maailmariikide nimed, rahvused ja keeled.

V IGAPÄEVAELU. ÕPPIMINE JA TÖÖ: õppimise õppimine; tulevikuplaanid; elukutsed; hobid; edasiõppe võimalused (koolitööbid); koolipäeva kirjeldus; kooli ja klassi iseloomustav sõnavara, tunniplaan, koolivaheajad; toiduained, tervislik toiduvalik, igapäevane hügieen; sisseostud ja suhtlemine teeninduses; tee küsimine ja juhatamine (parem/vasak pool, otse jmt), transpordivahendid; koolitee.

VI VABA AEG: huvid (sport, filmid, raamatud, kollektioneerimine, reisimine jmt); erinevad vaba aja veetmise viisid (üksik, sõprade, pereliikmetega), eelistuste põhjendamine; erinevad spordialad, kirjanduse-, kunsti- ja muusikaliigid; erinevate kultuuride eripära mõistmine ja koeksisteerimise aktsepteerimine/mõistmine; meediavahendid (ajakirjandus, raadio, televisioon, Internet) ja nende eakohased kasutamismõisted, meediavahenditest saadav kasu ja võimalikud ohud; erinevate reklaamtekstide mõistmine tarbija seisukohast.

Keeleteadmised

Sõnajärg lauses: Aja- ja kohamääruste järjestus lauses

Lause: relatiivlause, kõrvallause alistavate sidesõnadega weil, dass, wenn

Nimisõna ja artikkel: käänamine määrava ja umbmäärase artikliga; anglitsismid,

Omadussõna: omadussõna täendina

Tegusõna: pööramine; tingiv ja käskiv kõneviis, umbisikuline tegumood, modaalteguõnad;

enesekohased tegusõnad; tegusõnade reksioon
Sõnatuletus: omadus- ja tegusõnast nimisõna moodustamine;
Asesõna: siduv asesõna, umbmäärane asesõna man;küsiiv asesõna welcher/es/e, was für ein/e (Nominativ, Akkusativ); umbisikuline asesõna es;näitav asesõna: dieser
Aega väljendavad eessõnad: in, seit, von ..bis, ab
Kohta väljendavad eessõnad: daatiivi ja akkusatiiviga
Muud eessõnad: genitiivi, daativi ja akkusatiiviga
Arvsõna: põhi- ja järgarvsõnad, kellaeg,
Sidesõnad obwohl, weil, denn
Siduvad määrsõnad: deshalb

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet. Ülesande eesmärgi järgi hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust).

Õpetaja valib töövormid (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilised), mis võimaldavad õpilastel oma tööd analüüsida. Õpilasel peab olema võimalus selgusele jõuda oma keeleoskustasemes.

Õpilane annab õpetaja juhendamisel õppeprotsessile ja oma tööle hinnangu õpitavas võõrkeeles, isegi kui eneseväljendusoskus on piiratud.

Põhikooli lõpetaja saksa keeles:

- tuleb toime teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades õpitavat keelt emakeelena rääkiva kõnelejaga;
- saab õpitud temaatika piires aru lausetest ja sageli kasutatavatest väljenditest;
- mõistab õpitud temaatika piirides olulist;
- kirju
- vajab sageli kuuldu täpsustamis

Lugemine:

- loeb lihtsaid tavatekste ja saab aru neis sisalduvast infost.Suudab aimata sõnade tähendust konteksti toel

Rääkimine:

- oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest; tuleb toime olmesfääris suhtlemisega; oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi; suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tuttavatel teemal, kuid võib vajada abi. Kasutab õpitud põhisõnavara ja lausemalle valdavalt õigesti; spontaanses kõnes on vigu; kõne on arusaadav, kuigi esineb hääldusvigu ja sõnade otsimist.

Kirjutamine:

- oskab kirjutada lühikesi kirjeldavat laadi jutukesi oma kogemustest ja ümbritsevast; koostab lihtsaid isiklike kirju; rakendab õpitud õige kirjareegleid.

Õpitulemuste saavutamine

III kooliastmes saavutatakse saksa keele A2-tase. Kõiki osaoskusi arendatakse võrdselt. Õpetaja julgustab õpilast kasutama õpitavat keelt aktiivselt nii tunnis kui ka keelekeskkonnas (nt internetipõhised suhtluskeskkonnad). Õpetaja suunab õpilast lugema lühemaid kohandatud, kooliastme lõpus ka autentseid eakohaseid ilukirjandus-, teabe-, tarbe- ja

meediatekste.

Kirjutamisoskuse arendamiseks kasutatakse lisaks mudelkirjutamisele ka eri liiki loovtöid (nt lühiülevaade, sündmuse kirjeldus, lühikirjand). Oluline on julgustada õpilast oma mõtteid väljendama ja mitte teda pidevalt katkestada. Õpetaja suunab õpilasi keeleõppele analüüsivalt lähenema, õpetades kõrvutama keelte sarnasusi ja erinevusi ning märkama enda ja teiste keelekasutusvigu. Õpetaja tutvustab ja selgitab erinevaid kultuurinähtusi ning innustab õpilast neid mõistma, teadvustama ja nendega arvestama. Õpilane õpib väärtustama mõtteviiside mitmekesisust, avaldama oma arvamust nähtu kohta ning arvestama erinevate seisukohtadega.

Osaoskuste arendamiseks sobivad: eri liiki autentsete eakohaste tekstide (sh meediatekstide) kuulamine ja lugemine; adapteeritud eakohaste tekstide iseseisev lugemine; mudelkirjutamine (nt sõnumid, postkaardid, lühikesed kirjad); loovtööd (nt luuletused, isiklikud kirjad, kuulutused, lühiülevaated, kokkuvõtted lühikirjand); projektitööd (nt seinalehe koostamine); rolli- ja suhtlusmängud; lühiettekanded (nt pildikirjeldus, hobide tutvustamine, projektitööde kokkuvõtted); info otsimine erinevatest võõrkeelsetest allikatest (nt teatmeteosed, Internet); sõnaraamatu kasutamine; keelekeskkonna õppeülesanded (nt liikumine juhiste järgi, õpitava võõrkeele kodumaal toodetud kaubad poes, autod linnas, firmanimetused)

Õpioskuste areng, õpimotivatsioon

III kooliastmes hakkab õpilane teadlikult oma õpioskusi arendama: valib ja kasutab talle sobivaid õpistrateegiaid, ehkki vajab veel õpetaja suunamist.

Kooliastme lõpus saab enamik õpilasi pikemaajaliste õpitegevustega hakkama ka õpetaja abita.

Õpioskusi arendatakse õpilasi aktiivselt tegevuste kavandamisse kaasates. Oluline on, et õpilased ise saaksid teha valikuid (nt teemade, töömeetodite ja töö lõpptulemuste esitamise viis), anda hinnanguid ja võtta vastutust.

Et toetada õpimotivatsiooni ning luua pingevaba õhkkond, tuleb silmas pidada järgmisi aspekte::

- õpetamisel tuleb lähtuda teismelise õpilase huvidest ja elukogemusest;
- õpetamisel on vaja arvestada erineva võimekusega õpilaste vajadustega, pakkudes neile parajat pingutust nõudvaid ülesandeid;
- õppeprotsessis on vigade tegemine loomulik; õpetaja analüüsib õpilaste vigu, vajadusel korrigeerib oma tegevust ning suunab õpilasi oma vigu märkama ja parandama;
- õpilase jõupingutusi tuleb tunnustada ja aidata kaasa adekvaatse minapildi kujunemisele;
- õpilane märkab oma edusamme ja oskab kasutada saavutatut edasisel õppimisel, kuid osa õpilasi vajab endiselt õpetaja suunamist;
- hinnete ületähtsustamist tuleb vältida;
- ülesanded peavad olema eakohased, õpilane peab mõistma ülesande eesmärki;
- õpetaja peab suunama õpilast rakendama õpitut väljaspool kooli (nt telesaated, filmid, internetipõhised suhtluskeskkonnad). Eesmärk on anda õpilastele võimalus praktiseerida oma keeleoskust ning suhelda autentsetes keelekeskkonnas.

Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest. Õpilasele tuleb selgitada, et hindamine on õppeprotsessi loomulik osa. III kooliastmes hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult, andes õpilasele adekvaatset tagasisidet.

Ülesande eesmärgi järgi hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust). Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärgid ning annab oma teadmiste ning oskuste hinnangu. Koos kaasõpilastega leiab õpilane, mis on hästi omandatud ja/või mille omandamiseks peab veel tööd tegema.

Õpetaja valib töövormid (nt tunni ja/või teema lõpus lühikokkuvõtted, vestlused, eneseanalüüsilehed), mis võimaldavad õpilastel oma tööd analüüsida.